

## Lectures recomanades

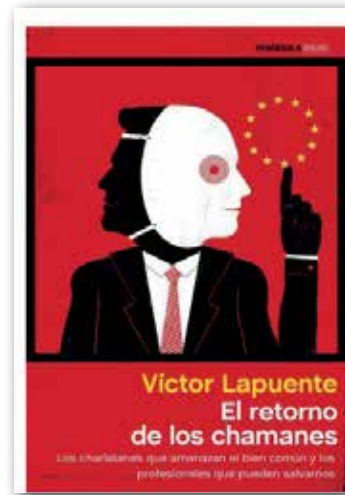
### *El retorno de los chamanes*

**Víctor Lapuente**

Les persones tenim una tendència natural, amb independència de la ideologia i les circumstàncies, en favor del simple per davant del que és complex; per les coses immediates per sobre del llarg termini. Aquesta idea tan senzilla ajuda a entendre, en part, alguns dels esdeveniments que s'han succeït al gruix dels països desenvolupats des del començament de la crisi econòmica. El politòleg català **Víctor Lapuente**, doctorat a Oxford i amb màsters amb gestió pública a la UAB, UPF i ESADE, desafia aquesta tendència en vers el simple en el seu fantàstic assaig ***El retorno de los chamanes*** (Península, 2015). El llibre desafia els tòpics de la "nova política" un a un, posant en qüestió alguns dels vells esquemes de la política, però defugin caure en la fatal arrogància d'oferir fórmules i receptaris als problemes, com si les societats fossin màquines que es poguessin arreglar dins un laboratori. La història ens demostra que la realitat és molt complexa i que els grans discursos i les grans paraules, sovint, només agreugen el problema.

**Lapuente** fa una distinció molt clara entre la política del "xaman" i la política de "l'explorador" seguint l'estructura d'altres llibres notables que han sortit darrerament com *Antifragil* del filòsof neopoperià **Nassim Nicholas Taleb**. Per un costat, la política del xaman fa referència a la política de la retòrica, la política de les grans promeses (també de les grans frustracions), la política profundament basada en la ideologia i el dogma (dominada per els prejudicis) que entén el joc polític com una dinàmica de suma zero. En front aquesta visió, es contraposa la política de l'explorador, la política incremental, de les petites coses, la política que no polititza les institucions sinó que busca solucions pragmàtiques i reals als problemes; una política que busca el consens com a principal eina per a la convivència i que té uns resultats de suma positiva.

**L'autor**, amb aquest esquema, fa una crítica a la retòrica de molts dels nous partits polítics que es construeixen d'esquena a la realitat, on els discursos defugen el problema real i específic i s'amaguen rere grans grandiloqüències que únicament afegeixen confusió com: "democratitzem els mercats i la justícia" o "democratitzem els drets". Aquest discurs polític es construeix sobre un nou dogma on l'Estat és el "no Déu" - assenyala l'autor- i la democràcia és la nova religió.



Són discursos que plantegen el debat polític com una realitat enfrontada, on uns perden i els altres guanyen, de manera que les societats es divideixen i el progrés s'atura.

Davant d'aquest escenari de grans expectatives i esperances (i com dèiem, també de grans frustracions - només cal veure el panorama actual), **Lapuente** reclama el retorn de la política "incrementalista". Aquesta que no dóna titulars en premsa, que està fonamentada amb l'experiència, l'observació de les polítiques que funcionen i les que no amb independència del partit polític, la política concreta que no s'escuda en grans paraules, sinó que els ciutadans podem fiscalitzar precisament perquè mira de solucionar problemes de manera conjunta per unir i no una política de reforç a dogmes que només pot acabar amb una fractura social. Per poder dur a terme tot això, necessitem unes institucions fibres, despolititzades –just el contrari del que busca la política del xamà–, on en cada espai hi hagi lloc per els més qualificats a l'hora de solucionar els problemes, i no els més afins al partit que en aquell moment governi. Contra la política de la indignació, ens diu l'autor, cal reclamar la política de la tempraça.

L'assaig està escrit de manera àgil i fa un repàs a diversos casos històrics i per tot el món per il·lustrar amb dades i experiències cada una de les idees. Especialment interessant és l'episodi on es compara la política xamànica de persones com **Ortega**, **Azaña** i **Largo Caballero**, i com Espanya es va deixar portar per la passió d'aquest tipus de política als anys 30; o la part on Lapuente desmunta cada un dels tòpics que molts cops tenim al voltant del model d'estat nòrdic. Durant el recorregut, el llibre està ple de referències filosòfiques i econòmiques que inclouen el ja esmentat **Nassim Taleb**, però també el filòsof vienès **Karl Popper**, **Adam Smith** (del qual l'autor fa una síntesi perfecta de les seves idees principals), **Diedre McCloskey**, **Benito Arruñada**, **William Easterly** o **Daron Acemoglu** autor del bestseller *¿Por qué fracasan las naciones?*.